EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 23.5.2022
COM(2022) 616 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Italiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2022

{SWD(2022) 616 final} - {SWD(2022) 640 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Italiens nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2022

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken[1], särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241[3], genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av unionen. Den bidrar till den ekonomiska återhämtningen och till genomförandet av hållbara och tillväxtfrämjande reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen, och stärker resiliensen och den potentiella tillväxten i medlemsstaternas ekonomier. Den bidrar också till hållbara offentliga finanser och ökar tillväxt och jobbskapande på medellång och lång sikt. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens uppdaterades den [XX] juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.

---

1 EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Den 24 november 2021 antog kommissionen den årliga översikten över hållbar tillväxt, som inledde 2022 års europeiska planeringstermin. I översikten togs vederbörlig hänsyn till det gemensamma åtagandet på det sociala toppmötet i Porto i maj 2021 om att fortsätta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter som proklamerades av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017. Den 25 mars 2022 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Den 24 november 2021 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, även rapporten om förvarningsmekanismen, enligt vilken Italien var en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning[4]. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som rådet antog den 5 april 2022, liksom förslaget till 2022 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitik och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 14 mars 2022.

(3) Rysslands invasion av Ukraina, som följde tätt inpå den globala pandemin, har avsevärt förändrat den geopolitiska och ekonomiska situationen. Invasionens påverkan på medlemsstaternas ekonomier har märkts exempelvis genom högre priser på energi och livsmedel och svagare tillväxtutsikter. De ökande energipriserna slår särskilt hårt mot de mest utsatta hushållen som riskerar att drabbas av energifattigdom. EU märker också av en exceptionell tillströmning av människor på flykt från Ukraina. I detta sammanhang utlöstes den 4 mars 2022 direktivet om tillfälligt skydd[5] för första gången. Det ger fördrivna människor från Ukraina rätten att lagligen stanna i EU och att få tillgång till skolgång och utbildning, arbete, hälso- och sjukvård, bostad och social välfärd.

(4) Med hänsyn till den snabbt föränderliga ekonomiska och geopolitiska situationen återupptar den europeiska planeringsterminen den breda politiska samordningen vad gäller ekonomi och sysselsättning 2022, samtidigt som en utveckling sker i enlighet med genomförandekraven i faciliteten för återhämtning och resiliens, enligt vad som angavs i 2022 års årliga översikt över hållbar tillväxt. Genomförandet av de antagna återhämtnings- och resiliensplanerna är viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdades i 2019 och 2020 års planeringsterminer. De landsspecifika rekommendationerna från 2019 och 2020 är dessutom lika relevanta för återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241, förutom eventuella landsspecifika rekommendationer som utfärdats fram till den dag då den ändrade planen lämnades in.

(5) Den allmänna undantagsklausulen är aktiverad sedan mars 2020[6]. I sitt meddelande av den 3 mars 2021[7] förde kommissionen även fram sin ståndpunkt att beslutet om

---

4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser (EUT L 306, 23.11.2011, s. 25).

5 Rådets genomförandebeslut (EU) 2022/382 av den 4 mars 2022 om fastställande av att det föreligger massiv tillströmning av fördrivna personer från Ukraina i den mening som avses i artikel 5 i direktiv 2001/55/EG, med följden att tillfälligt skydd införs (EUT L 71, 4.3.2022, s. 1).

6 Meddelande från kommissionen till rådet om aktivering av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten, COM(2020) 123 final, 20.3.2020.

huruvida den allmänna undantagsklausulen ska inaktiveras eller fortsätta att gälla bör fattas efter en samlad bedömning av läget i ekonomin och att det viktigaste kvantitativa kriteriet bör vara nivån på den ekonomiska aktiviteten i EU eller euroområdet jämfört med förkrisnivåerna (slutet av 2019). Ökad osäkerhet och stora nedåtrisker i de ekonomiska utsikterna på grund av kriget i Europa, liksom exceptionella höjningar av energipriserna och fortsatta störningar i leveranskedjorna, motiverar en förlängning av den allmänna undantagsklausulen i stabilitets- och tillväxtpakten under hela 2023.

(6) I enlighet med riktlinjen i rådets yttrande av den 18 juni 2021 om stabilitetsprogrammet 2021 mäts den finanspolitiska inriktningen för närvarande bäst som en förändring i de primära utgifterna (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan), exklusive covid-19-relaterade tillfälliga åtgärder, men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt[8]. För att bedöma om den nationella finanspolitiken är försiktig och dess sammansättning gynnsam för en hållbar återhämtning som är förenlig med den gröna och den digitala omställningen granskas, förutom den övergripande finanspolitiska inriktningen, även utvecklingen i nationellt finansierade[9] primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan och exklusive covid-19-relaterade tillfälliga åtgärder) och investeringar.

(7) Den 2 mars 2022 antog kommissionen ett meddelande med en allmän vägledning för finanspolitiken 2023 som syftade till att stödja förberedelserna av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och på så sätt stärka den politiska samordningen[10]. På grundval av de makroekonomiska utsikterna i vinterprognosen 2022 anser kommissionen att det bör ske en övergång från en stödjande aggregerad finanspolitisk inriktning 2020–2022 till en i stort sett neutral aggregerad finanspolitisk inriktning 2023, även om det måste finnas en beredskap att agera om den ekonomiska situationen förändras. Kommissionen meddelade att de finanspolitiska rekommendationerna för 2023 även i fortsättningen bör se olika ut för olika medlemsstater och ta hänsyn till eventuella spridningseffekter över gränserna. Kommissionen uppmanade medlemsstaterna att återspegla denna vägledning i sina stabilitets- och konvergensprogram. Kommissionen åtog sig att noga följa den ekonomiska utvecklingen och anpassa sin vägledning efter behov, senast i planeringsterminens vårpaket i slutet av maj 2022.

(8) När det gäller den finanspolitiska vägledningen av den 2 mars 2022 beaktas i de finanspolitiska rekommendationerna för 2023 de försämrade ekonomiska utsikterna, den ökade osäkerheten och ytterligare nedåtrisker samt den högre inflationen jämfört

---

7 Meddelande från kommissionen till rådet: *Ett år efter utbrottet av covid-19: finanspolitiska insatser*, COM(2021) 105 final, 3.3.2021.

8 Beräkningarna av den finanspolitiska inriktningen och dess delar i denna rekommendation är kommissionens uppskattningar baserade på de antaganden som ligger till grund för kommissionens vårprognos 2022. Kommissionens beräkningar av den potentiella tillväxten på medellång sikt inkluderar inte den positiva effekten av reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka den potentiella tillväxten.

9 Som inte finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens eller andra EU-medel.

10 Meddelande från kommissionen till rådet: *Finanspolitisk vägledning för 2023*, COM(2022) 85 final, 2.3.2022.

med vinterprognosen. Mot bakgrund av dessa överväganden bör de finanspolitiska insatserna vara inriktade på att öka de offentliga investeringarna i den gröna och den digitala omställningen och energitryggheten och hålla uppe köpkraften i de mest sårbara hushållen för att mildra effekterna av de ökande energipriserna och bidra till att begränsa inflationstrycket till följd av andrahandseffekter genom riktade och tillfälliga åtgärder. Finanspolitiken måste förbli flexibel, kunna anpassas till snabbt förändrade förhållanden och se olika ut i olika länder, beroende på ländernas finanspolitiska och ekonomiska situation, inbegripet när det gäller hur utsatt ett land är för krisen och tillströmningen av fördrivna personer från Ukraina.

(9) Den 30 april 2021 lämnade Italien in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 13 juli 2021 antog rådet sitt beslut om godkännande av bedömningen av Italiens återhämtnings- och resiliensplan[11]. Delutbetalningarna bör verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Italien på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

(10) Den 27 april 2022 lämnade Italien in sitt nationella reformprogram för 2022 och den 27 april 2022 sitt stabilitetsprogram för 2022, i enlighet med den tidsfrist som fastställs i artikel 4 i förordning (EG) No 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 ska Italiens halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen också återspeglas i 2022 års nationella reformprogram.

(11) Den 23 maj 2022 offentliggjorde kommissionen 2022 års landsrapport för Italien[12]. Den innehöll en bedömning av hur väl Italiens hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog 2019, 2020 och 2021 och en utvärdering av Italiens genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen, med utgångspunkt i resultattavlan för återhämtning och resiliens. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar, inbegripet dem som uppstått till följd av Rysslands invasion av Ukraina. I landsrapporten behandlades också Italiens framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att nå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning, och även framstegen med att nå FN:s mål för hållbar utveckling.

(12) Kommissionen har gjort en fördjupad granskning av Italien i enlighet med artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 och offentliggjorde sina resultat den 23 maj 2022[13]. Kommissionen drog slutsatsen att Italien har alltför stora makroekonomiska obalanser. I synnerhet har Italien kvar sårbarheter som gäller hög offentlig skuldsättning och svag

---

11 Rådets genomförandebeslut av den 13 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Italiens återhämtnings- och resiliensplan (ST 10160/21, ST 10160/21 ADD 1 REV 2).

12 SWD(2022) 616 final.

13 SWD(2022) 635 final.

produktivitetstillväxt mot bakgrund av en bräcklig arbetsmarknad och några svagheter inom den finansiella sektorn.

(13) Den 23 maj 2022 lade kommissionen fram en rapport enligt artikel 126.3 i EUF-fördraget. I rapporten diskuteras Italiens budgetläge utifrån det faktum att landets offentliga underskott 2021 överskred fördragets referensvärde på 3 % av BNP, medan den offentliga skuldkvoten överskred fördragets referensvärde på 60 % och inte respekterade riktmärket för skuldminskning. Rapporten slog fast att underskotts- och skuldkriterierna inte var uppfyllda. I linje med meddelandet av den 2 mars 2022 konstaterade kommissionen, vid sin bedömning av alla relevanta faktorer, att efterlevnaden av riktmärket för skuldminskning skulle medföra en alltför krävande tidigarelagd finanspolitisk insats som riskerar att äventyra tillväxten. Kommissionen anser därför att det med hänsyn till de rådande exceptionella ekonomiska omständigheterna inte är berättigat att kräva efterlevnad av riktmärket för skuldminskning. Såsom redan tidigare meddelats föreslog kommissionen att inga nya förfaranden vid alltför stora underskott skulle inledas under våren 2022, och kommissionen kommer att på nytt utvärdera om det är ändamålsenligt att föreslå att förfaranden vid alltför stora underskott inleds under hösten 2022.

(14) Den 20 juli 2020 rekommenderade rådet Italien att under 2020 och 2021 vidta alla nödvändiga åtgärder, i enlighet med den allmänna undantagsklausulen, för att effektivt hantera pandemin, upprätthålla ekonomin och stödja den påföljande återhämtningen. Rådet rekommenderade också Italien att när de ekonomiska förhållandena medger det, driva en finanspolitik som syftar till att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en hållbar skuldsättning, samtidigt som investeringarna ökas. Enligt uppgifter som har validerats av Eurostat sjönk Italiens underskott i de offentliga finanserna från 9,6 % av BNP 2020 till 7,2 % under 2021. Italiens finanspolitiska åtgärder stödde den ekonomiska återhämtningen under 2021, med tillfälliga krisåtgärder som uppgick till från 3,5 % av BNP (en minskning från 4,4 % 2020). De åtgärder som Italien vidtog 2021 har legat i linje med rådets rekommendation av den 20 juli 2020. De diskretionära budgetåtgärder som regeringen antog 2020 och 2021 var till största del tillfälliga eller kompenserades av uppvägande åtgärder. Samtidigt var vissa av de diskretionära åtgärder som regeringen antog under perioden från 2020 till 2021 inte tillfälliga eller kompenserades av uppvägande åtgärder och bestod i framför allt av en minskning av lagstadgade sociala avgifter i fattigare regioner, en förlängning av skatteavdraget för inkomst av tjänst och införandet av ett familjebidrag. Enligt uppgifter som validerats av Eurostat var den offentliga skulden 150,8 % av BNP 2021.

(15) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i stabilitetsprogrammet 2022 är optimistiskt för 2022 och realistiskt därefter. Enligt regeringen kommer BNP i fasta priser att öka med 3,1 % 2022 och 2,4 % 2023. I jämförelse spår kommissionens vårprognos 2022 en lägre real BNP-tillväxt på 2,4 % 2022 och 1,9 % 2023, främst på grund av mer försiktiga prognoser för den inhemska efterfrågan. Enligt sitt stabilitetsprogram 2022 väntar sig regeringen att det samlade underskottet ska sjunka till 5,6 % av BNP 2022 och till 3,9 % av BNP 2023[14].

[14] Beräkningarna i det här skälet bygger på de detaljerade budgetprognoser som Italien skickade tillsammans med stabilitetsprogrammet 2022. Med undantag för de övergripande siffrorna för underskottet i de offentliga finanserna och den offentliga skulden beaktar de prognoser som Italien överlämnat inte det finanspolitiska paket som aviserades i maj 2022. Paketet, som antogs den 2 maj

Minskningen under 2022 speglar främst tillväxten i den ekonomiska aktiviteten och avvecklingen av flertalet nödåtgärder. Enligt programmet väntas den offentliga skuldkvoten att sjunka till 147,0 % 2022 och ytterligare till 145,2 % av BNP 2023. Utifrån de politiska åtgärder som var kända vid prognosens brytdatum räknar kommissionens vårprognos 2022 med ett offentligt underskott 2022 och 2023 på 5,5 % respektive 4,3 % av BNP. Jämfört med stabilitetsprogrammet 2022 är underskottet i kommissionens prognos nästan det samma för 2022 men högre för 2023, främst till följd av lägre ekonomisk tillväxt. Samtidigt omfattar kommissionens vårprognos 2022 inte de ytterligare stödåtgärder för 2022 som aviserades i programmet, eftersom de uppgifterna inte var tillgängliga före brytdatumet. Enligt kommissionens vårprognos 2022 väntas en högre offentlig skuldkvot på 147,9 % 2022 och 146,8 % 2023. Skillnaden beror på det högre underskottet och den lägre ekonomiska tillväxten.

Utifrån kommissionens vårprognos 2022 beräknas den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt (10-årigt genomsnitt) att uppgå till 0,4 %. Denna beräkning omfattar dock inte effekterna av de reformer som ingår i återhämtnings- och resiliensplanen och som kan stärka Italiens potentiella tillväxt.

(16) Under 2022 har regeringen fasat ut de flesta av de åtgärder som vidtogs som svar på covid-19-krisen, och de tillfälliga krisstödåtgärderna väntas minska från 3,5 % av BNP 2021 till 1,1 % 2022. Underskottet i de offentliga finanserna påverkas av de åtgärder som antagits för att motverka de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna, som i kommissionens vårprognos 2022 uppskattas till 0,5 % av BNP 2022 och som avvecklade 2023[15]. De åtgärderna består huvudsakligen av sociala transfereringar till fattigare hushåll, sänkningar av indirekta skatter på energiförbrukning och subventioner till energibolag. De har angetts vara tillfälliga. Om energipriserna ännu är höga 2023 kan vissa av åtgärderna fortsätta. Vissa av dessa åtgärder är inte riktade, främst de övergripande sänkningarna av de indirekta skatterna på energiförbrukning (moms och fasta avgifter). Det offentliga underskottet påverkas också av kostnaderna för att ge tillfälligt skydd till fördrivna personer från Ukraina, som enligt kommissionens vårprognos 2022 väntas uppgå till 0,1 % av BNP under 2022 och 2023[16].

(17) Den 18 juni 2021 rekommenderade rådet att Italien[17] under 2022 skulle utnyttja faciliteten för återhämtning och resiliens för att finansiera ytterligare investeringar som kan stötta återhämtningen, men samtidigt bedriva en försiktig finanspolitik. Landets skulle dessutom upprätthålla de nationellt finansierade investeringarna. Rådet rekommenderade också Italien att begränsa ökningstakten i nationellt finansierade

---

2022, omfattar ytterligare stödåtgärder för 2022 och mer resurser till nationellt finansierade investeringsprojekt både under 2022 och kommande år.

15 Siffrorna motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärder som vidtagits sedan hösten 2021, inbegripet löpande inkomster och utgifter samt, i förekommande fall, åtgärder för kapitalutgifter.

16 Det totala antalet personer som fördrivits från Ukraina till EU väntas gradvis öka till 6 miljoner före slutet av 2022, och den geografiska spridningen av dem beräknas på basis av den diaspora som redan finns, den relativa befolkningen i den mottagande medlemsstaten och den aktuella spridningen av fördrivna personer från Ukraina inom EU i mars 2022. För budgetkostnaderna per person grundar sig beräkningarna på kommissionens gemensamma forskningscentrums mikrosimuleringsmodell Euromod som beaktar både kontantförmåner som personer kan få och naturaförmåner, som utbildning och hälso- och sjukvård.

17 Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Italiens stabilitetsprogram 2021 (EUT C 304, 29.7.2021, s. 53).

löpande utgifter. Italiens rekommenderades även att så snart de ekonomiska förhållandena medger det bedriva en finanspolitik som på medellång sikt syftar till att nå en återhållsam offentligfinansiell ställning och säkerställa de offentliga finansernas hållbarhet och samtidigt öka investeringarna för att främja tillväxtpotentialen.

(18) På basis av kommissionens vårprognos 2022 och inbegripet informationen i Italiens stabilitetsprogram 2022 väntas den finanspolitiska inriktningen under 2022 vara stödjande och uppgå till 2,7 % av BNP[18]. Italien planerar att fortsatt stödja återhämtningen genom att använda faciliteten för återhämtning och resiliens till att finansiera ytterligare investeringar, i enlighet med rådets rekommendation. Det positiva bidraget till den ekonomiska aktiviteten från utgifter som finanserias med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel väntas öka med 0,9 % av BNP jämfört med 2021. Nationellt finansierade investeringar beräknas ge ett expansivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,3 procentenheter 2022[19]. Därmed planerar Italien att upprätthålla sina nationellt finansierade investeringar i enlighet med rådets rekommendation. Ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat nya åtgärder på inkomstsidan) under 2022 väntas ge ett expansivt bidrag på 1,3 procentenheter till den övergripande finanspolitiska inriktningen. I detta betydande expansiva bidrag ingår de extra effekterna av åtgärderna för att hantera de ekonomiska och sociala konsekvenserna av de stigande energipriserna (0,2 % av BNP)[20] och kostnaderna för att ge tillfälligt skydd för fördrivna personer från Ukraina (0,1 % av BNP). Ökningen i löpande utgifter speglar också högre utgifter för ersättningar till anställda i den offentliga sektorn, på grund av förnyelsen av offentliga avtal för perioden 2019–2021, där en stor del (som uppgår till ¼ % av BNP) kommer att redovisas under 2022, medan ytterligare resurser också har budgeterats för hälso- och sjukvårdssektorn (0,1 % av BNP). På intäktssidan prognosticeras också sänkningen av inkomstskatten för privatpersoner och den regionala produktionsskatten (0,4 % av BNP) att bidra till den expansiva finanspolitiska inriktningen. På basis av kommissionens nuvarande beräkningar gör Italien därför inte tillräckligt för att begränsa ökningen av de nationellt finansierade nettoutgifterna under 2022.

(19) Under 2023 väntas den finanspolitiska inriktningen enligt kommissionens vårprognos 2022 nå -1,2 % av BNP vid ett antagande om oförändrad politik[21]. Italien väntas fortsätta att använda bidrag från faciliteten för hämtning och resiliens under 2023 för att finansiera ytterligare investeringar till stöd för återhämtningen. Det positiva bidraget till den ekonomiska aktiviteten från utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel beräknas öka med 0,7

---

18 Om indikatorn ligger på minus (plus) innebär detta att överskottet (underskottet) i de primära utgifterna är högre än den medelsiktiga ekonomiska tillväxten, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv (kontraktiv).

19 Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter beräknas ge ett expansivt bidrag på 0,3 procentenheter av BNP. Detta förklaras av statliga investeringsbidrag, som också finansieras med lån från faciliteten för återhämtning och resiliens samt ytterligare avsättningar för statliga garantier till små och medelstora företag.

20 Under 2021 hade redan åtgärder för att hantera de ekonomiska och sociala konsekvenserna av de stigande energipriserna vidtagits i Italien och uppgick till 0,3 % av BNP. Åtgärderna bestod av sänkningar av fasta avgifter och momssatserna på el- och naturgasräkningarna och en ökning av den sociala bonusen för el- och naturgasräkningarna.

21 Om indikatorn ligger på minus (plus) innebär detta att överskottet (underskottet) i de primära utgifterna är högre än den medelsiktiga ekonomiska tillväxten, vilket signalerar att finanspolitiken är expansiv (kontraktiv).

procentenheter av BNP jämfört med 2022. Nationellt finansierade investeringar beräknas ge ett expansivt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,2 procentenheter 2023[22]. Samtidigt beräknas ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat nya åtgärder på inkomstsidan) under 2023 ge ett på det hela taget neutralt bidrag på -0,2 procentenheter till den övergripande finanspolitiska inriktningen. Det omfattar effekterna av att fasa ut åtgärderna för att hantera de stigande energipriserna (0,5 % av BNP). Samtidigt väntas också ökade sociala transfereringar (0,4 % av BNP), på grund av indexeringen till följd av fjolårets inflationstakt, och ytterligare resurser som budgeterats för hälso- och sjukvårdssektorn (0,1 % av BNP), och som inte kompletteras av uppvägande åtgärder, att bidra till ökningen av de löpande nettoutgifterna. Därför är det överlag neutrala bidraget till nationellt finansierade löpande utgifter beroende av att åtgärderna för att hantera konsekvenserna av de stigande energipriserna fasas ut såsom för närvarande planeras.

(20) Enligt stabilitetsprogrammet 2022 väntas underskottet i de offentliga finanserna gradvis sjunka till 3,3 % av BNP 2024 och till 2,8 % av BNP 2025. Därför planeras det offentliga underskottet att hamna under 3 % av BNP 2025. Dessa prognoser förutsätter en minskning av de totala utgifterna med cirka 3 procentenheter av BNP och en minskning av de totala intäkterna med cirka 2 procentenheter av BNP mellan 2023 och 2025. Enligt programmet väntas den offentliga skuldkvoten att sjunka fram till 2025, mer specifikt till 143,4 % 2024 och till 141,4 % 2025. Utifrån kommissionen analys förefaller riskerna för skuldhållbarheten vara höga på medellång sikt.

(21) I enlighet med artikel 19.3 b och kriterium 2.2 i bilaga V till förordning (EU) 2021/241 ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. De åtgärdar alla eller en betydande del av de ekonomiska och sociala utmaningar som beskrivs i de landsspecifika rekommendationerna till Italien från rådet i den europeiska planeringsterminen 2019 och 2020, förutom alla landsspecifika rekommendationer som hade utfärdats fram till den dag då planen antogs. Ett effektivt och snabbt genomförande av planen har i synnerhet potential att skapa varaktiga strukturförändringar och därför en bestående effekt på ekonomin och samhället i Italien. En lång rad reformer på viktiga politiska områden väntas undanröja långvariga hinder för den ekonomiska tillväxten. Planen innehåller framför allt reformer som syftar till att främja strukturomvandlingar av hur den offentliga förvaltningen och rättsväsendet fungerar och till att förbättra det övergripande näringslivsklimatet. Planerade reformer och investeringar i utbildning, kompetensutveckling och forskningssektorn har potential att långsiktigt stärka humankapitalet och forskningskapaciteten. De planerade reformerna och investeringarna på arbetsmarknaden ska förbättra sysselsättningsmöjligheterna, särskilt för unga och kvinnor, och har potential att öka arbetskraftsutbudet, ge lika tillgång till färdigheter och i förlängningen stödja den ekonomiska tillväxten. Reformer inom sektorer som transporter och vattenförvaltning väntas att strukturellt effektivisera ekonomin, bland annat genom en mer systematisk användning av konkurrensutsatta förfaranden för att tilldela tjänstekontrakt.

(22) Genomförandet av Italiens återhämtnings- och resiliensplanen väntas bidra till ytterligare framsteg avseende den gröna och den digitala omställningen. Åtgärder som

[22] Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter beräknas ge ett neutralt bidrag på 0,0 procentenheter av BNP.

stöder klimatmålen i Italien står för 37,5 % av planens totala tilldelning, medan åtgärder som stöder de digitala målen står för 25 % av planens totala tilldelning. Det fullständiga genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen, i enlighet med relevanta delmål och mål kommer att bidra till att Italien snabbt kan återhämta sig från konsekvenserna av covid-19-krisen och kommer att fortsätta att stärka landets resiliens. Det systematiska deltagandet av arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortfarande viktigt för att genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen ska lyckas, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, och för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.

(23) Italien lämnade in sina sammanhållningspolitiska programdokument den 17 januari 2021 för partnerskapsöverenskommelsen[23] och har lämnat in sina första program till Europeiska kommissionen. I enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 ska Italien beakta de relevanta landsspecifika rekommendationerna i programplaneringen av de sammanhållningspolitiska fonderna 2021–2027. Detta är en förutsättning för att förbättra ändamålsenligheten och maximera mervärdet av det ekonomiska stöd som ska erhållas från de sammanhållningspolitiska fonderna, samtidigt som samordning, komplementaritet och enhetlighet mellan dessa fonder och andra unionsinstrument och fonder främjas. För att faciliteten för återhämtning och resiliens och de sammanhållningspolitiska programmen ska kunna genomföras på ett framgångsrikt sätt krävs också att investeringshinder avlägsnas till stöd för den gröna och den digitala omställningen och en balanserad territoriell utveckling.

(24) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som åtgärdas genom återhämtnings- och resiliensplanen står Italien inför flera andra utmaningar som är relaterade till skattesystemet. Politiska åtgärder för att effektivisera skattesystemet kan bidra till att korrigera långvariga makroekonomiska obalanser. På medellång och lång sikt skulle ett mer tillväxtvänligt och effektivt skattesystem bidra till att minska den höga offentliga skuldsättningen, bidra till produktivitetstillväxt och stödja nya jobb, särskilt för kvinnor.

(25) Italiens skattetryck på arbete är högt och profilen på den effektiva marginalskatten på egen inkomst kännetecknas av en skarpa övergångar. I slutet av 2021 hade Italien vidtagit åtgärder för att ta itu med de här utmaningarna, särskilt genom att införa ett allmänt barnbidrag och sänka den personliga inkomstskatten. Dessa åtgärder väntas öka arbetskraftsutbudet måttligt, särskilt bland kvinnorna. Skattekilen på arbete är fortfarande hög för alla inkomstnivåer jämfört med andra medlemsstater. Samtidigt är andra inkomstkällor, som är mindre skadliga för tillväxten, underutnyttjade, vilket ger utrymme för att ytterligare sänka skattetrycket på arbete på ett budgetneutralt sätt. Taxeringsvärdena, som används för att beräkna fastighetsskatten, är till övervägande del inaktuella. Skatteutgifternas antal och omfattning, däribland momsen, är omfattande, och det bör vidtas åtgärder för att rationalisera dem. Trots de relativt stora intäkterna från energiskatter i Italien främjar deras utformning inte tillräckligt

[23] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik EUT L 231, 30.6.2021, s. 159.

övergången till renare teknik, på grund av utbredda användningen av miljöskadliga subventioner. Dessa olika faktorer omfattas av lagen som möjliggör en skattereform, som lades fram av regeringen i slutet av 2021, och som efter sitt antagande skulle behöva genomföras genom lagdekret.

(26) Inom ramen för det mandat som EU:s stats- och regeringschefer gav i Versaillesförklaringen syftar REPowerEU till att så snart som möjligt fasa ut Europeiska unionens beroende av import av fossila bränslen från Ryssland. I detta syfte har de flesta lämpliga projekt, investeringar och reformer på nationell och regional nivå och på EU-nivå fastställts i dialog med medlemsstaterna. Målet med dessa åtgärder är att minska det totala beroendet av fossila bränslen och flytta importen av fossilt bränsle från Ryssland.

(27) Italien är mycket beroende av sin energiimport från Ryssland, i synnerhet för gas, då 43 % av gasen importeras från Ryssland (precis under EU-genomsnittet på 44 %) och gasen utgör 42 % i energimixen. När det gäller råolja är det ryska beroendet mindre, med 11 %, vilket är lägre än EU-genomsnittet på 26 % (oljan utgör 32 % i Italiens energimix)[24]. Trots att Italien inte står inför några stora problem när det gäller försörjningen av naturgas på kort sikt på grund av landets stora lagringskapacitet och rörledningsförbindelser med Nordafrika och Azerbajdzjan kan Rysslands invasion av Ukraina skapa problem på medellång och lång sikt. Italien har utrymme att göra något åt flaskhalsarna och öka sin energiöverföringskapacitet både inom landet och med sina grannländer. Det rekommenderas att nya investeringar i gasinfrastruktur och gasnät om möjligt ska vara framtidssäkrade så att de är hållbara på lång sikt och i framtiden kan ställas om till hållbara bränslen. Italien arbetar för närvarande med att diversifiera sin energimix genom att öka andelen förnybar energi, främst tack vare sol, vind, vätgas och hållbar biometan. Men med tanke på de potentiella utmaningarna med anledning av det aktuella geopolitiska läget finns det ändå utrymme för att påskynda och öka utbyggnaden av förnybara energikällor enligt den nationella energi- och klimatplanen. Italien har utrymme för att fortsätta att vidta åtgärder för att underlätta godkännandet av projekt om förnybar energi. Dessutom är kanske inte Italiens mål för energieffektivitet tillräckligt för att ta itu dessa utmaningar eller klara av att nå målen i 55 %-paketet. Strategin om energieffektivitet för byggbranschen bygger till största del på tillfälliga åtgärder och bör kompletteras av en strategi på medellång och lång sikt, bland annat kraftfullare energieffektivitetsåtgärder i företagen, särskilt i industrin. Dessutom måste utfasningen av fossila bränslen i transportsektorn gå fortare, bland annat genom att påskynda utbyggnaden av laddstationer för elfordon, och tidigarelägga viktiga järnvägs-, cykel- och kollektivtrafikprojekt. Ökade ambitioner för att minska utsläppen av växthusgaser, öka förnybar energi och stärka energieffektiviteten kommer att krävas för att Italien ska ligga i linje med 55 %-paketets mål.

(28) Att snabba på omställningen till klimatneutralitet och fasa ut fossila bränslen kommer att orsaka betydande omstruktureringskostnader i flera sektorer, men Italien kan använda sig av mekanismen för en rättvis omställning inom sammanhållningspolitiken för att mildra de samhällsekonomiska effekterna av omställningen i de hårdast drabbade regionerna. Dessutom kan Italien använda Europeiska socialfonden+ för att öka sysselsättningsmöjligheterna och stärka den sociala sammanhållningen.

[24] Eurostat (2020), andelen rysk import av den totala importen av naturgas och råolja. När det gäller genomsnittet för EU-27 baseras den totala importen på import från länder utanför EU-27. För Italien omfattar den total importen handel inom EU. Råolja omfattar inte raffinerade oljeprodukter.

(29) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2022, och dess yttrande[25] återspeglas i rekommendation 1 nedan.

(30) Med hänsyn till de nära inbördes kopplingarna mellan ekonomierna i medlemsstaterna i euroområdet och deras kollektiva bidrag till Ekonomiska och monetära unionens funktion, rekommenderade rådet att euroområdets medlemsstater vidtar åtgärder, inbegripet genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att genomföra rekommendationen om euroområdets ekonomiska politik. För Italien återspeglas detta särskilt i rekommendationerna 1 och 2 nedan.

(31) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet för 2022 och stabilitetsprogrammet för 2022. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1 och 2. Rekommendationerna 1 och 2 bidrar också till genomförandet av rekommendationen om euroområdet, särskilt den första, andra och fjärde rekommendationen om euroområdet. Finanspolitiken som avses i rekommendation 1 bidrar bland annat till att åtgärda obalanser kopplade till hög offentlig skuldsättning. Politiska åtgärder som avses i rekommendation 2 bidrar bland annat till att korrigera åtgärder kopplade till hög offentlig skuldsättning och svag produktivitetsutveckling mot bakgrund av svagheter på arbetsmarknaden och i banksektorn.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Italien att 2022 och 2023 vidta följande åtgärder:

1. Under 2023 säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa tillväxten i de nationellt finansierade löpande utgifterna så att den ligger under den potentiella produktionsväxten på medellång sikt, med beaktande av fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som är mest sårbara för energiprisökningarna och till människor som flyr från Ukraina. Vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Öka de offentliga investeringarna i den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, bland annat med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens, REPowerEU och andra EU-medel. För perioden efter 2023 driva en finanspolitik som syftar till att nå en sund offentligfinansiell ställning på medellång sikt och säkerställa en trovärdig och gradvis skuldminskning och finanspolitisk hållbarhet på medellång sikt genom gradvis konsolidering, investeringar och reformer. För att ytterligare sänka skatterna på arbete och effektivisera systemet, anta och på lämpligt sätt genomföra den lag som möjliggör skattereformen, särskilt genom att se över den effektiva marginalskatten, anpassa taxeringsvärdena till aktuella marknadsvärden, rationalisera och sänka skatteutgifterna, också för moms, och miljöskadliga subventioner, samtidigt som rättvisa säkerställs, och genom att minska skattelagens komplexitet.

2. Fortsätta genomförandet av sin återhämtnings- och resiliensplan, i enlighet med de delmål och mål som angavs i rådets genomförandebeslut av den 13 juli 2021. Snabbt avsluta förhandlingarna med kommissionen om de sammanhållningspolitiska programdokumenten för 2021–2027 i syfte att påbörja genomförandet av dem.

[25] Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

3. Minska beroendet av fossila bränslen och diversifiera energiimporten. Åtgärda flaskhalsar för att öka kapaciteten för inhemsk gasöverföring, bygga elsammanlänkningar, påskynda utbyggnaden av ytterligare kapacitet för förnybar energi och anta åtgärder för att öka energieffektiviteten och främja hållbar mobilitet.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande